

cela jiné vzezření slohové, začíná být jiným; a opět z měst a z měst vůdčích — Praha, Plzeň a jiná — vznikne ten moderní stát.

Stát, to není žádná abstrakce, nýbrž jsou to ti lidé, kteří ten stát administrují, tedy úředníci a všichni, kteří správy státu jsou účastni. Jak vy dovedete spravovat město, tak budete spravovat svůj stát, a při této vzájemnosti města a státu právě vaše město, jakožto průmyslové, které ne starým rakouským státem, ale vlastním úsilím stalo se tím, co jest, toto město bude z hlavních složek našeho budoucího státu republikánského.

Já vám přeji, jako přeji našemu národu, abychom tento stát republikánsky, opravdu demokraticky, sociálně vybudovali. A máme ještě i dosti práce záštitné, abychom jej udrželi. A jestliže já budu moci spolupůsobit s vámi — pan starosta jako mnozí lidé mně přejí, abych to mohl ještě dlouhá léta zastávat — já slibuji, že se vynasnažím. Věřím, že k spolupráci musí být vzájemnost spolu s jednotností a volností, a pak dosáhneme, čeho si přejeme.

Nazdar!

Potom odjel president do Škodových závodů.

V ŠKODOVÝCH ZÁVODECH

49

SPRÁVĚ A ZAMĚSTNANCŮM

Před vchodem do Škodových závodů pozdravili presidenta předseda Obchodní a živnostenské komory *Pokorný*, člen správní rady závodů *Šimonek*, důvěrník dělnictva *Hříbal*, zástupce úřednictva *ing. Španlang* a řídící učitel ze Skvrňan *Stárek*. Všichni zdůraznili význam Škodových závodů pro město a kraj i pro celý stát a požádali presidenta, aby závodům vzešlým z kovářské dílny věnoval svou pozornost.

Děkuji vám, pánové.

To mne dojíká osobně, že tento ohromný světový závod vznikl z kovářské dílny. Vzpomínám si na vývoj svůj. Divná náhoda! Já také vyšel z kovářské dílny a stal jsem se prvním presidentem republiky. Doufám tedy, že podobně i Škodovy závody, jak jste ráčili vyložit jejich význam, budou nejen pro tento západ Čech, ale i pro celou republiku hospodářským vzorem a hospodářskou základnou. Buďte o tom přesvědčeni!

Prosím, abyste tlumočili nejen občanstvu, ale i dělnictvu a všem, kteří se starají o náš průmysl, že vláda i já, pokud ústavní prostředky dovolí, se vši péčí se budou věnovat vašemu průmyslu a průmyslu vůbec. Proto jsem také přišel sem, abych vzdal hold vaší práci a zdatnosti.

Po prohlídce závodů zúčastnil se president oběda ve spolkovém domě Nebe.

DĚLNICTVU

50

Po obědě vrátil se president do Škodových závodů, aby promluvil k dělnictvu shromážděnému ve velké montovně. Když president vstoupil na tribunu a dozněla píseň Svoji k svému, oslovil presidenta důvěrník dělnictva Hříbal; vzpomněl, že Škodovy závody byly největší zbrojovkou Rakouska. Nyní jako zbrojnice imperialismu rakouského a německého likvidují. A pokračoval: „Věříme pevně, že doby válek a šíleného zbrojení se již nevrátí. Věříme, a to je žádostí všeho dělnictva, že v místech, kde vyráběny byly dříve vražedné pomůcky, budou v budoucnosti zhotovovány nástroje a díla národohospodářské potřeby. Své ruce i ducha chceme dáti do služby tohoto prospěšného díla. Chceme pracovat pro svůj stát a budeme vždy pevnou oporou naší Československé republiky. Víme, že práce je základem blaha a všech hodnot. Chceme, aby tato práce dělníků byla oceněna a aby její právo bylo vtěleno v zákon proti dřívějšímu bezpráví a zákonu vykořisťování. Skládáme veliké naděje ve Vaši spolupomoc na prospěch zabezpečení produkce a na ochranu práce a dělníka.“